Swyddfa
Ystadegau Gwladol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cymraeg

Arolwg Defnydd Iaith

HOLIADUR PERSON IFANC (3 -15 OED)

Y cyfwelydd i lenwi:

RHIF CYFEIRNOD: ☐☐☐☐☐ ☐☐ RHIF PERSON: ☐☐

Mae'r holiadur yma am ddefnydd ________ o'r Gymraeg.

Gellir ei gwblhau gan <u>y plentyn,</u> neu'r <u>rhiant/gwarcheidwad</u>, pa un bynnag sydd fwyaf priodol.

Mae'r holiadur hwn yn trafod y Gymraeg. Hoffem gael gwybod pa mor dda mae **<u>eich plentyn</u>** yn gallu siarad Cymraeg, a pha mor aml, ble a phryd y mae'n defnyddio'r Gymraeg.

Byddwn yn defnyddio eich gwybodaeth i fonitro ac i ddatblygu polisïau i gefnogi'r Gymraeg.

Bydd eich atebion yn cael eu cadw'n gyfrinachol a'u defnyddio at ddibenion ymchwil yn unig.
Cânt eu trosglwyddo i Lywodraeth Cymru a fydd yn dadansoddi ac yn cyhoeddi canlyniadau'r arolwg hwn. Ni fydd yn bosibl eich adnabod chi mewn unrhyw gyhoeddiad ar ganlyniadau'r arolwg hwn.

Am ragor o wybodaeth am sut y byddwn yn prosesu eich gwybodaeth, ewch i:
www.llyw.cymru/ArolwgDefnyddIaith.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau am yr arolwg hwn, gallwch gysylltu â Llywodraeth Cymru ar 03000 256682 neu anfon neges e-bost at DataIaithGymraeg@llyw.cymru

Anfonwch eich holiadur yn ôl yn yr amlen radbost a ddarperir, neu i'r cyfeiriad rhadbost ar ddiwedd yr holiadur.

Diolch yn fawr i chi ymlaen llaw am eich cymorth.

Yn gywir,

Glyn Jones
Prif Ystadegydd Llywodraeth Cymru

SAMPLE

AWGRYMIADAU DEFNYDDIOL AR GYFER LLENWI'R HOLIADUR HWN

- <u>Rhiant/gwarcheidwad y plentyn a enwir ar y dudalen flaen</u> ddylai lenwi'r holiadur hwn; neu gall y plentyn ei hun ei lenwi, os yw'n well gan y rhiant/gwarcheidwad a'r plentyn.
- Darllenwch bob cwestiwn yn ofalus a thiciwch ☑ neu rhowch groes ☒ yn y blwch i nodi eich ateb.
- Dim ond un blwch y bydd yn rhaid i chi roi croes ynddo fel arfer ond darllenwch y cwestiynau'n ofalus gan y bydd angen i chi ddewis mwy nag un blwch ar gyfer rhai o'r cwestiynau.
- Os byddwch yn rhoi tic neu groes yn y blwch anghywir neu yn newid eich meddwl, llenwch y blwch yn gyfan gwbl fel hyn [■] ac yna rhowch dic neu groes yn y blwch ateb cywir.
- Ar ôl i chi orffen, treuliwch ryw funud neu ddau yn sicrhau eich bod wedi ateb pob cwestiwn y dylech fod wedi'i ateb.
- Mae 7 tudalen i'r arolwg ac ni ddylai gymryd mwy na 10 munud i chi ei gwblhau.

Pwy sy’n llenwi'r holiadur hwn?

C1. Pwy ydych chi...? *Ticiwch **un** yn unig*

Y **plentyn** a enwir ar flaen yr holiadur ☐

Rhiant/gwarcheidwad y plentyn a enwir ar flaen yr holiadur hwn ☐

Mae pob cwestiwn yn yr holiadur hwn wedi'i eirio at sylw’r plentyn.
Felly, pan fydd cwestiwn yn defnyddio’r gair **'chi'**, meddyliwch sut y byddai **'eich plentyn'** yn ateb.

Gallu ieithyddol

C2. Ydych chi’n gallu **deall Cymraeg llafar**?	Ydw ☐	Nac ydw ☐
C3. Ydych chi’n gallu **siarad** Cymraeg?	Ydw ☐	Nac ydw ☐
C4. Ydych chi’n gallu **darllen** Cymraeg?	Ydw ☐	Nac ydw ☐
C5. Ydych chi’n gallu **ysgrifennu** Cymraeg?	Ydw ☐	Nac ydw ☐

Os **NAD** ydych yn gallu **‘siarad Cymraeg’** does dim rhagor o gwestiynau i chi eu hateb.
Diolch i chi am gyfrannu. Gofynnwch i’ch rhiant/gwarcheidwad i anfon yr holiadur yn ôl yn yr amlen a ddaeth gyda’r holiadur os gwelwch yn dda.

OS YDYCH CHI’N **GALLU SIARAD** CYMRAEG:

C6. Pa un o’r canlynol sy’n disgrifio’ch gallu i siarad Cymraeg?

*Ticiwch **un** yn unig*

Rwy'n gallu siarad Cymraeg yn rhugl ☐

Rwy'n gallu siarad cryn dipyn o Gymraeg ☐

Rwy'n gallu siarad ychydig o Gymraeg ☐

Rwy'n gallu dweud ychydig eiriau yn unig ☐

C7. Pa mor dda ydych chi’n gallu...?

*Ticiwch **un** ar gyfer a) a b)*

	Da iawn	Da	Ddim yn dda	Dim o gwbl
a) Darllen yn Gymraeg	☐	☐	☐	☐
b) Ysgrifennu yn Gymraeg	☐	☐	☐	☐

C8. Pa iaith ydych chi’n teimlo fwyaf cartrefol yn ei defnyddio?

*Ticiwch **un** yn unig*

Cymraeg ☐

Saesneg ☐

Yr un mor gartrefol yn y ddwy iaith ☐

Iaith arall ☐

SAMPL

Cefndir ieithyddol

C9. Pryd wnaethoch chi ddechrau siarad Cymraeg?

*Ticiwch **un** yn unig*

- Gartref, yn blentyn ifanc ☐
- Mewn ysgol feithrin neu ddarpariaeth gofal plant (0-4 oed) ☐
- Yn yr ysgol gynradd (5-11 oed) ☐
- Yn yr ysgol uwchradd (11-15 oed) ☐
- Arall ☐

C10. Pa iaith sydd/oedd yn cael ei defnyddio yn eich…?

*Ticiwch **un** blwch ar gyfer bob cyfnod*

	Cymraeg yn unig	Cymraeg yn bennaf	Cymraeg a Saesneg yn weddol gyfartal	Saesneg yn bennaf	Saesneg yn unig	Iaith arall	Heb fynychu
a) **Ysgol feithrin** (neu unrhyw ddarpariaeth gofal plant ffurfiol arall cyn mynd i'r ysgol gynradd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) **Ysgol gynradd**	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) **Ysgol uwchradd**	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

C11. Pa mor dda mae'r aelodau'r canlynol o'r teulu yn gallu siarad Cymraeg?

*Ticiwch **un** blwch ym mhob rhes*

	Cymraeg rhugl	Eithaf rhugl	Rhywfaint o Gymraeg	Dim Cymraeg	Ddim yn gwybod	Amherthnasol
Mam (neu warcheidwad)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tad (neu warcheidwad)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Brawd/chwaer (os oes mwy nag un, meddyliwch am yr hynaf)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

C12. Gan feddwl am y bobl yr ydych fel arfer yn siarad â nhw, faint o'r canlynol sy'n gallu siarad Cymraeg?

*Ticiwch **un** blwch ar gyfer a) i d)*

	Pob un/ y rhan fwyaf yn siarad Cymraeg	Mwy sy'n gallu siarad Cymraeg nag sydd ddim yn gallu	Tua hanner yn gallu siarad Cymraeg	Mwy sydd ddim yn gallu siarad Cymraeg nag sy'n gallu	Dim/ ychydig iawn yn gallu siarad Cymraeg	Ddim yn berthnasol
a) **Y bobl sy'n byw gyda chi**	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) **Taid/Tad-cu a Nain/Mam-gu**	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) **Teulu estynedig**	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) **Ffrindiau**	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SAMPL

Defnyddio'r Gymraeg

C13. Pa mor aml ydych chi'n siarad Cymraeg

*Ticiwch **un** yn unig*

- Bob dydd ☐
- Bob wythnos ☐
- Llai aml ☐
- Byth ☐

C14. Pa iaith ydych chi'n ei siarad yn bennaf …?

*Ticiwch **un** blwch ar gyfer a) i i)*

	Bob amser/ bron bob amser yn Gymraeg	Cymraeg yn bennaf	Cymraeg a Saesneg yn weddol gyfartal	Saesneg yn bennaf	Bob amser/ bron bob amser yn Saesneg	Iaith arall	Amherthnasol
a) **Gartref**	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) **Yn yr ysgol**	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wrth siarad gyda'ch:							
c) **Tad** (neu warcheidwad)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) **Mam** (neu warcheidwad)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) **Taid/Tad-cu a Nain/Mam-gu**	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) **Gwarchodwr plant** (neu unrhyw un arall sy'n edrych ar eich ôl)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) **Athrawon** (neu staff y feithrinfa)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) **Ffrindiau yn yr ysgol** (neu'r feithrinfa)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) **Ffrindiau y tu allan i'r ysgol** (neu'r feithrinfa)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SAMPL

C15. Y tu allan i'r ysgol, ydych chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol yn Gymraeg?

*Ticiwch **un** blwch ar gyfer a) i e)*

	Ydw	Nac ydw	Ddim yn gwybod	Rhy ifanc
a) **Darllen yn Gymraeg** (e.e. llyfrau, cylchgronau, cynnwys ar-lein ac ati)	☐	☐	☐	☐
b) **Ysgrifennu yn Gymraeg** (e.e. geiriau, nodiadau, straeon)	☐	☐	☐	☐
c) **Gwylio'r teledu, fideos neu bethau ar-lein yn Gymraeg**	☐	☐	☐	☐
d) **Gwrando ar gerddoriaeth neu radio yn Gymraeg**	☐	☐	☐	☐
e) **Lawrlwytho apiau neu gemau yn Gymraeg**	☐	☐	☐	☐

Gweithgareddau cymdeithasol yn y Gymraeg

C16. Oes digon o gyfleoedd i chi ddefnyddio'r Gymraeg tu allan i'r ysgol?
(e.e. cymdeithasu â ffrindiau/teulu, neu mewn gweithgareddau ar ôl ysgol)

*Ticiwch **un** yn unig*

Oes ☐
Nac oes ☐
Ddim yn gwybod ☐

C17. Yn y 12 mis diwethaf, ydych chi wedi mynd i unrhyw un o'r digwyddiadau neu'r gweithgareddau canlynol a gafodd eu cynnal yn Gymraeg neu yn Saesneg?

Peidiwch â chynnwys gweithgareddau a gynhaliwyd fel rhan o ddiwrnod ysgol

*Ticiwch **bob un sy'n berthnasol** ar gyfer a) i i)*

	Ydw – wedi ei gynnal yn **Gymraeg**	Ydw – y digwyddiad yn y ddwy iaith - **Cymraeg a Saesneg**	Ydw – wedi ei gynnal yn **Saesneg**	Nac ydw
a) **Cymdeithas/clwb Ieuenctid ar ôl ysgol** (e.e. Urdd, Brownies/Scouts, Ffermwyr Ifanc)	☐	☐	☐	☐
b) **Gwersi/gweithgareddau chwaraeon** (e.e. clwb pêl-droed, gwersi nofio, gymnasteg, pêl-rwyd)	☐	☐	☐	☐
c) **Gwersi/gweithgareddau eraill** (e.e. dawnsio, canu, gwersi piano, clwb codio cyfrifiadur)	☐	☐	☐	☐
d) **Gweithgaredd neu grŵp crefyddol** (e.e. ysgol Sul)	☐	☐	☐	☐
e) **Grŵp cymunedol arall** (e.e. grŵp rhiant a phlentyn)	☐	☐	☐	☐
f) **Gŵyl/Eisteddfod** (e.e. gŵyl gelfyddydau, gŵyl lenyddiaeth, gŵyl fwyd neu sioe amaethyddol)	☐	☐	☐	☐
g) **Clwb gwyliau**	☐	☐	☐	☐
h) **Cyngerdd/sioe/pantomeim/gig**	☐	☐	☐	☐
i) **Digwyddiad cymunedol** (e.e. diwrnod hwyl i'r teulu, helfa drysor, carnifal)	☐	☐	☐	☐

SAMPL

C18. Sut ydych chi'n cael gwybod am ddigwyddiadau neu weithgareddau a drefnwyd <u>i blant</u> yn Gymraeg yn eich ardal?

*Ticiwch **bob** un sy'n berthnasol*

- Drwy'r ysgol ☐
- Papur lleol ☐
- Posteri ☐
- Cyfryngau cymdeithasol (e.e. Facebook/Twitter) ☐
- Drwy siarad ag eraill ☐
- Newyddlenni ☐
- Cyhoeddiadau (e.e. yn y capel, grwpiau cymunedol neu ddigwyddiadau eraill) ☐
- E-bost ☐
- Nid wyf yn cael gwybod ☐
- Arall (nodwch) ☐

OS YDYCH YN YR <u>YSGOL UWCHRADD</u> ATEBWCH WEDDILL Y CWESTIYNAU

FEL ARALL, OS <u>NAD YDYCH YN YR YSGOL UWCHRADD</u>, EWCH I

Ddiwedd yr holiadur

Y Gymraeg yn yr ysgol uwchradd

C19. Ym mha iaith ydych chi'n dysgu'r pynciau canlynol yn yr ysgol uwchradd?

*Ticiwch **un** blwch ar gyfer pob pwnc o a) i j)*

	Yn gyfan gwbl/bron yn gyfan gwbl yn Gymraeg	Cymraeg yn bennaf	Cymraeg a Saesneg yn weddol gyfartal	Saesneg yn bennaf	Yn gyfan gwbl/bron yn gyfan gwbl yn Saesneg	Iaith arall	Amherthnasol
a) Mathemateg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Gwyddoniaeth	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Daearyddiaeth	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Celf a dylunio	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Dylunio a thechnoleg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Technoleg gwybodaeth a chyfathrebu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Hanes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Addysg gorfforol	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Ieithoedd modern	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Cerddoriaeth	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SAMPLE

Defnyddio'r Gymraeg â thechnoleg

C20. Pa ieithoedd ydych chi fel arfer yn eu defnyddio...?

*Ticiwch **un** blwch ar bob rhes*

	Bob amser/ bron bob amser yn Gymraeg	Cymraeg yn bennaf	Cymraeg a Saesneg yn weddol gyfartal	Saesneg yn bennaf	Bob amser/ bron bob amser yn Saesneg	Iaith arall	Ddim yn gwybod / Ddim yn gwneud hyn / Rhy ifanc
I anfon neges de at rywun sy'n ga siarad Cymraeg (neu anfon neges uniongyrchol deb IM, WhatsApp etc	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ar gyfryngau cymdeithasol (e.e. Facebook, T Instagram, Snapc	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Eich barn am y Gymraeg

C21. Isod, ceir rhai datganiadau y byddai rhai yn eu dweud efallai am y Gymraeg. I ba raddau rydych chi’n cytuno neu'n anghytuno â’r datganiadau?

*Ticiwch **un** blwch ar gyfer pob datganiad*

	Cytuno’n gryf	Tueddu i gytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Tueddu i anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod
Mae siarad Cymraeg yn rhan bwysig o bwy ydw i	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Iaith y dosbarth yn unig yw’r Gymraeg i mi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy’n falch o’r ffaith fy mod i’n gallu siarad Cymraeg	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SAMPL

Diwedd yr holiadur

Diolch i chi am lenwi'r holiadur.

A wnewch chi ei anfon yn ôl yn yr amlen radbost a ddarparwyd neu at:

Rhadbost RTKS-SKES-LXEL
Swyddfa Ystadegau Gwladol
Adeiladau'r Llywodraeth
Heol Caerdydd
CASNEWYDD
NP10 8XG